

СПОЖИВЧІ МОЖЛИВОСТІ НАСЕЛЕННЯ ЯК ІНДИКАТОР РІВНЯ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Яхно Т.П.¹, Гусаковська Т.О.²

¹*Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів*

²*Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава*

Зростання рівня добробуту населення та його соціального захисту в країні віддзеркалюється у показниках функціонування споживчого ринку, а також певною мірою залежить від тенденцій його розвитку. Зокрема, коливання рівня споживчих цін на основні товари та послуги мають безпосередній вплив на добробут населення. Значне зростання рівня цін на товари та послуги першої необхідності веде за собою зміни структури витрат, знижуючи можливості населення у забезпеченні якості життя. Такі показники як рівень споживання продуктів харчування, забезпеченості домашніх господарств товарами тривалого користування, витрат на послуги охорони здоров'я, освіти, відпочинку і культури залишаються важливою ознакою зростання добробуту населення.

Споживчі можливості населення є одним із найбільш важливих індикаторів соціального розвитку країни. Можливість населення задовольняти не лише основні життєві потреби, але також і забезпечення особистісного розвитку свідчить про високий соціальний рівень країни. І навпаки значні обмеження в реалізації даних потреб говорять про низький рівень якості життя в країні.

Для оцінювання рівня соціального розвитку країни за споживчими можливостями пропонується використовувати профіль споживчих можливостей населення. До цього профілю пропонуємо внести основні потреби населення, що мають бути реалізовані у сучасному суспільстві:

1) можливість забезпечення достатнього харчування, у тому числі споживання страв із м'ясом, курятиною, рибою (або їх вегетаріанським еквівалентом);

2) можливість забезпечення житлових умов;

3) можливість оновлення одягу та взуття;

4) можливість покупки (або наявність) побутової техніки (пральна машина, телевізор, мікрохвильова піч, холодильник, комп'ютер, телефон);

5) можливість забезпечення сімейного відпочинку не вдома;

6) можливість оплати необхідних медичних послуг та покупки ліків;

7) можливість отримання освітніх послуг.

Оцінювання рівня соціального розвитку країни за споживчими можливостями передбачає визначення частки населення, що має можливість задовольняти перераховані вище потреби. При цьому максимальною оцінкою кожної з можливостей є 1, тобто чим ближче оцінювані показники до 1, тим вищими є споживчі можливості населення країни та рівень її соціального розвитку.